

„Děkuj mu za vše, protože všechno je dobré.“

Být vděčný v dobrém i zlém znamená uvědomit si, že nás Bůh miluje: děkuji ti, že jsi se mnou, děkuji ti, že tě toto zajímá.

04.05.2018

Umět v životě správně volit: najít to podstatné, postřehnout to důležité, poznat to špatné, ignorovat to nepodstatné. „Je-li v životě vytouženým pokladem bohatství, v

čem spočívá větší bohatství než v moudrosti, která všechno působí?“ (Mdr 8,5) Moudrost je nedocenitelná: všichni by ji chtěli pro sebe.

Moudrost je umění, které nesouvisí se slovy, ale s *chutí*, se schopností poznat, jak chutná dobro. Trefně to vyjadřuje výraz *sapientia*, překlad z řeckého *sophia* v knihách naučných.

V původním významu znamená *sapientia* dobrá chuť, dobrý čich.

Moudrý člověk umí správně vychutnávat dobro. *Da nobis recta sapere*, prosíme Boha v jedné prastaré modlitbě[1]: Dej ať správně vychutnáváme dobro.

Písmo představuje tuto moudrost jako přirozené, snadno vznikající poznání: „Moudrost září a nevadne, ochotně se dává spatřit těm, kdo ji milují, a najít těm, kdo ji hledají.

Všem, kdo dychtí po jejím poznání, sama vychází vstříc. Kdo ji hned zrána vyhledá, nebude se namáhat, najde ji sedící u svých dveří“ (Mdr

6,12–14). Je však třeba ji hledat, přát si ji, hned zrána ji trpělivě a vytrvale vyhledávat, jak praví žalm: „Bože, tys Bůh můj! Hledám tě za úsvitu, má duše po tobě žízní. Mé tělo touhou po tobě hyne ve vyschlé, prahnoucí, bezvodé zemi“ (Žl 63,2). Hledání moudrosti se stává celoživotním úkolem. Proto také moudrost přichází až s věkem. Moudrost, jak mnohokrát řekl papež s poukazem na knihu Sirachovec (srov. Sir 8,9), je nejvlastnější starým lidem: oni jsou „naší rezervou moudrosti“. [2] Stáří s sebou sice také může přinášet potíže, např. zakořenění některých charakterových vad, jistou neochotu přijmout vlastní omezení, či potíže porozumět mladým lidem, ale nad tím vším většinou převažuje schopnost postřehnout a *vychutnávat* to, co je skutečně důležité. A v tom koneckonců spočívá pravá moudrost.

Toto umění měl na mysli svatý Josemaría, když jednou promlouval

ke skupině věřících z Díla: „Až uplyne třicet let, pohlédnete zpět a užasnete. A pak už budete do konce života jenom děkovat a děkovat...“[3]

Po letech už má člověk většinou jen důvody k vděčnosti. Vyostřené hroty problémů a potíží, které nás možná v danou chvíli nepříjemně trápily, se otupí, a začneme je vidět v jiném světle, dokonce s jistým humorem. Člověk se na všechno začne dívat z té správné perspektivy a vidí, jak ho Bůh vedl, jak z jeho chyb těžil dobro, jak zužitkovával jeho snahu... Lidé, kteří žili po boku blahoslaveného Álvara, vzpomínají, že často spontánně říkával: „Bohu díky.“ V přesvědčení, že člověk by měl vlastně stále děkovat, je obsažen zásadní prvek pravé moudrosti. Té moudrosti, které Bůh dává růst v duši těch, kdo ji hledají, a kdo mohou říci ještě dřív, než zestárnou: „Rozumu jsem nabyt víc než starci, neboť tvá ustanovení zachovávám“ (Žl 119,100).

Všechno je dobré

Uprostřed bídy a útrap úkrytu v honduraském vyslanectví psal svatý Josemaría v roce 1937 věřícím z Díla rozptýleným po Madridu: „Odvahu tedy! Snažte se, aby byli všichni spokojení: vše je k dobrému, vše je dobré.“[4] Ve stejném duchu se nese i další dopis napsaný o měsíc později těm, kteří byli ve Valencii: „Mějte odvahu. Neztrácejte radost, pokud vás z nějakého důvodu, třebaš pochopitelného, přepadl smutek. Vše je k dobrému.“[5]

Vše je dobré, vše je k dobrému. V těchto slovech se odráží dva texty z Písma. Jednak *crescendo* radosti Boha při tvoření světa, který dochází k závěru, že „všechno, co učinil, bylo velmi dobré“ (Gn 1,31), a jednak výrok svatého Pavla: „Těm, kteří milují Boha, všechno napomáhá k dobrému“ (Řím 8,28), který svatý Josemaría shrnul do zvolání: „*Omnia*

in bonum!“ O několik let dříve, o Vánocích roku 1931, se tato dvě vlákna z Písma prolnula v poznámce, z níž později vznikl bod *Cesty*. Vše je dobré, vše je k dobrému: Být vděčný za vše dobré a věřit, že Bůh dokáže vytěžit dobro i z toho, co se zdá být zlé:

„Zvykni si mnohokrát denně pozvedat své srdce k Bohu v úkonech díkůvzdání. — Protože ti dává to a ono. — Protože tebou pohrdali. — Protože nemáš, co potřebuješ, anebo protože to máš.

Protože svou Matku, která je také tvou Matkou, učinil tak krásnou. — Protože stvořil slunce a měsíc a toto zvíře a onu rostlinu. — Protože dal tamtomu výřečnost a tobě těžkopádnost.

Děkuj mu za vše, protože všechno je dobré.“[6]

Na první pohled je vidět, že důvody k vděčnosti nesledují žádné zvláštní pořadí: je-li vše dobré, pak je dobrá první věc, která se nám přihodí, i ta následující, i ta další... všechny jsou důvodem k vděčnosti. „Protože stvořil slunce a měsíc a toto zvíře a onu rostlinu.“ Jakoby nám svatý Josemaría říkal: „Kamkoli se podíváš, najdeš samé důvody k vděčnosti.“ Tyto řádky vyjadřují úžas nad Boží dobrotou; úžas připomínající Píseň tvorstva od svatého Františka, v níž je také vše důvodem k vděčnosti: „Chválen buď, můj Pane, skrze sestru lunu, skrze hvězdy (...). Chválen buď, můj Pane, skrze bratra vítr, skrze vzduch a mraky, jasno, všecka počasí, kterými všem stvořením svým žítí dáváš (...). Chválen buď, můj Pane, skrz ty, kdo z tvé lásky odpouštějí.“^[7]

„Protože ti dává to a ono.“ Kolik věcí nám Bůh dává a jak snadno si na ně zvykáme. Zdraví, které bylo nazýváno „klidem orgánů“, je toho

možná názorným příkladem: často se stává, že bereme zdraví jako samozřejmost, a teprve až když se tělo začne ozývat, začneme si vážit toho, co už nemáme. Vděčnost zde spočívá zčásti v *předcházení*; v pozorném naslouchání, abychom postřehli ticho a nenápadnost, s níž nám Bůh dává tolik věcí.

„Milosrdenství Boha nás provází den po dni. Stačí mít bdělé srdce, abychom je mohli vnímat. Jsme příliš nakloněni všímat si pouze každodenní námahy (...). Otevřeme-li však své srdce, můžeme zjistit, třebaže do ní nepřestáváme být ponořeni, jak je k nám Bůh dobrý; jak On na nás myslí právě v nepatrných věcech a pomáhá nám tak dosáhnout těch velkých.“[8]

Zlehčovali bychom však vděčnost, kdybychom si mysleli, že je jen dlužnou odpovědí. Vděčnost je něčím víc: právě proto, že spočívá ve *vychutnávání dobrého*, znamená být

vděčný Bohu *radovat se s Ním* z věcí, které nám dává. Ve společnosti milovaných lidí je radost vždy větší. I ta nejobyčejnější věc pak může být důvodem k tomu, aby byla pro člověka příjemným prožitkem, aby nebral sám sebe příliš vážně; aby zakoušel radost „uprostřed maličností všedního života jako odpověď na láskyplnou výzvu Boha, našeho Otce: ‚Synu, když něco máš, využij to k vlastnímu dobru... Nezbavuj se dobrodiní, které ti nabízí den‘ (Sir 14,11.14). Kolik otcovské něhy stojí za těmito slovy“.

[9]

Vše je k dobrému

Jestliže děkovat za dobré věci, které nám Bůh dává, je už samo o sobě výzvou, co teprve za věci méně příjemné? „Protože tebou pohrdali.“ Protože se k tobě chovali chladně, lhostejně; protože tě ponížili; protože neocenili tvou snahu... „Protože

nemáš, co potřebuješ, anebo protože to máš.“ Je přinejmenším překvapivé, že *mít* a *nemít* je zde klidně uvedeno pod jednou hlavičkou. Skutečně lze děkovat Bohu za nemoc, nezaměstnanost, neklid? Děkovat za to, že nemáš dost času – kolikrát nás to jen ničí; protože nemáš odvahu, sílu, nápady; protože to a ono se ti nepodařilo... Ano: I tehdy, říká nám svatý Josemaría, děkuj Bohu.

Tento postoj obrací naši pozornost opět k protivenstvím, která svatý Josemaría zakoušel, když psal dopisy z honduraského vyslanectví, a k utrpení, z něhož vzešla poznámka stojící u zrodu tohoto bodu *Cesty*.^[10] Pozvání *děkovat za špatné věci*, jež se zřetelněji objevuje na předchozích stránkách, má svůj původ v zápisu učiněném o pět dní dříve: „Paradoxy malé dušičky. — Když ti Ježíš pošle okolnosti, které svět nazývá dobrými, plač ve svém srdci nad jeho dobrotou

a vlastní špatností: když ti Ježíš pošle okolnosti, které svět nazývá špatnými, raduj se ve svém srdci, protože on ti dává vždycky to, co je pro tebe nejlepší, a protože je to krásná příležitost milovat kříž.“[11]

Přes vzájemnou časovou blízkost je tato úvaha zařazena do jedné ze dvou kapitol *Cesty* týkajících se duchovního dětství. Je nám zde poskytnut klíč, pomocí nějž lze pochopit duchovní rozpoložení, v němž je člověk připraven děkovat Bohu „za vše, protože všechno je dobré“. Vděčnost je sice znakem moudrosti spojené s věkem a přítomností Boha, ale objevuje se pouze tehdy, je-li člověk „důvěryplně odevzdán“[12] do rukou Božích; svatý Josemaría na to přišel na cestě duchovního dětství: „Viděl jsi vděčnost malých dětí? — Napodobuj je a jako ony říkej Ježíši v příznivých i nepříznivých okolnostech: ”Jak jsi dobrý! Jak dobrý!...“[13]

Vděčnost za to, co je špatné,
rozhodně není něco, co by člověka
napadalo samovolně. Vlastně se to
zpočátku může zdát poněkud
nepřirozené, až hloupé: jako bychom
popírali skutečnost, jako bychom
hledali útěchu v... dětské povídačce.
Avšak být vděčný v těžkých situacích
neznamená nevidět, nýbrž *vidět dál*.
Zdráháme se děkovat, protože to, co
vidíme, je ztráta, protivensství, útrapy.
Náš pohled je ještě příliš přízemní,
jako pohled dítěte, kterému se zdá, že
se hroutí svět, protože se mu rozbila
hračka, protože upadlo nebo si chtělo
ještě hrát. V danou chvíli prožívá
malé drama, ale po chvíli ho to určitě
přejde. „V duchovním životě bychom
měli být všichni (...) jako ty úplně
malé děti, které jsou jako z gumy,
které dokonce v pádu nacházejí
potěšení, protože ihned vstanou a
pobíhají dál; protože jim nechybí,
když je toho zapotřebí, rodičovská
útěcha.“[14]

Vděčnost, o níž hovoří svatý Josemaría, není rouška, která jakoby mávnutím kouzelného proutku zakryla vše nepříjemné, ale pozvednutí zraku k Bohu Otci, který se na nás usmívá. Vděčností dáváme prostor důvěře a odevzdanosti, před nimiž protivenství ustupuje do pozadí, i když nás nepřestane tížit. Být vděčný za to, co nás bolí, znamená *přijmout to*: „Nejlepší způsob, jak vyjádřit vděk Bohu a lidem, je přijímat všechno s radostí.“^[15] Člověk samozřejmě napoprvé nejásá, spíše naopak. Ale i když se duše vzpouzí, je třeba za protivenství děkovat: „Pane, to není možné... to snad ne... ale děkuji“; „Chtěl bych mít víc času, víc sil... chtěl bych, aby se ke mně ten člověk choval lépe... chtěl bych, aby se vyřešil onen problém, ona nedokonalost. Ale Ty víš víc.“ A pak poprosit Boha, aby zařídil věci tak, jak si myslíme, že by měly dopadnout, ale s pokojným vědomím,

že On ví, co dělá, a že umí nalézt dobro i tam, kde my možná vidíme jen samé zlo.

Děkovat za špatné věci slovy z období onoho „děkuji za všechno“ předpokládá „věřit, jako věří děti, milovat, jako milují děti, důvěřovat, jako důvěřují děti“.[16] Tato zvláštní forma důvěřivé odevzdanosti ve vnitřním životě navíc odráží přesvědčení, že před Bohem jsme nepatrní, a že nepatrné jsou i naše záležitosti. Boha však zajímají víc než kohokoliv na světě. Odtud pramení vděčnost za to, že se cítíme být milováni: Děkuji, že jsi zde, vedle mne; děkuji, že tě toto zajímá. V zdánlivém oddálení Boha vnímáme jeho blízkost: vnímáme Ho uprostřed běžného života, protože problémy jsou součástí běžného života. V poutech protivenství se tak rodí ten nejhlubší důvod k vděčnosti za vše dobré i zlé: děkuji za to, že všude nalézám Lásku. Pravým důvodem k

děkování, podstatou děkování je skutečnost, že mne Bůh miluje a že vše v mém životě je příležitostí k tomu, abych miloval a cítil se být milován.

Bolest nad tím, co nám schází, nad lhostejností, nad nedostatkem všeho druhu, nad důsledky našich chyb... v sobě skrývá příležitost, abychom si vzpomněli, abychom v sobě probudili Boží Lásku. Uvědomme si, že i když je pro nás těžké něčeho se vzdát, i když je pro nás těžké přijmout bolest nebo omezení, o nic koneckonců nepřijdeme, máme-li Boží Lásku. „Kdo by nás mohl odloučit od lásky Kristovy? Snad soužení nebo útisk nebo pronásledování nebo hlad nebo bída nebo nebezpečí nebo zabití?“ (Řím 8,35).

Pak můžeme „děkovat za vše, protože všechno je dobré“.
Křesťanské bláznovství být za vše

vděčný pochází z vědomí Božího synovství. Kdo si je vědom toho, že má Otce, který ho má rád, ve skutečnosti už nic víc nepotřebuje. Dobrému Otci především děkujeme. Taková je i láska Ježíše k Otci: Ježíš je cele vděčnost, protože vše dostal od Otce. Být křesťanem znamená vstoupit do této lásky, do této vděčnosti: Otče, děkuji ti, protože mě vždy vyslyšíš (srov. Jan 11,41–42).

Nezapomeň děkovat

„Dobrořeč, má duše, Hospodinu, nezapomínej na žádné jeho dobrodiní!“ (Žl 103,2). V Písmu nám Bůh často připomíná, abychom si na něj vzpomněli. Obyčejně na Něj totiž zapomínáme jako děti, které se zabývají svými hračkami a na tatínka si ani nevzpomenou. Bůh to ví a chápe to. Jemně nás však vábí do své náruče a všemi možnými způsoby nám šeptá do ucha: *vzpomeň si*. Vděčnost je tedy také otázkou paměti.

Proto papež často hovoří o „vděčné paměti“.[17]

Děkovat za to, co je nám nepříjemné – byť se to může zdát zvláštní – se ve skutečnosti naučíme tak, že nebudeme zapomínat děkovat Bohu za to, co je nám příjemné. Ostatně, každodenní život nám k tomu poskytuje spoustu příležitostí: na chvíli se zastavit, pomodlit se před jídlem a poděkovat Bohu za to, že máme co jíst; věnovat chvíli díkůčinění po mši, poděkovat v modlitbě za běžné věci v životě, a tak objevit, že v sobě skrývají cosi výjimečného; děkovat za práci, střechu nad hlavou, lidi, kteří nás mají rádi; děkovat za radost druhých; vidět množství Božích darů v lidech, kteří nám jakkoli pomáhají... Existují také chvíle, kdy nám život vychází vstříc prozářený krásou: světlo zapadajícího slunce, něčí nečekaná laskavost, nějaké příjemné překvapení... To vše je příležitost,

abychom mezi šedými vlákny
každodenního života viděli barevné
stopy Boží Lásky.

Od pradávna vidělo lidstvo v plynutí
dne obraz života. Život je jako den, a
den jako život. Je-li tedy vděčnost
vlastností moudrého člověka, který
mnohé prožil, pak je dobré na konci
dne děkovat. Až se v Boží přítomnosti
zastavíme a zamyslíme nad
uplynulým dnem, bude nám Bůh
vděčný, když mu poděkujeme za
všechno, „*etiam ignotis*“[\[18\]](#): i za to, o
čem nevíme; a když Ho také s
dětskou důvěrou poprosíme o
odpuštění za to, že jsme nebyli dost
vděční.

Carlos Ayxelá

[\[1\]](#) Modlitba *Veni Sancte Spiritus*.
Římský misál, Votivní mše k Duchu
svatému (A), vstupní modlitba.

[2] František, Generální audience, 4-III-2015.

[3] Svatý Josemaría, Poznámky z rodinného setkání, 21-I-1955. In: Crónica, VII-55, s. 28 (AGP, knihovna, P01).

[4] Svatý Josemaría, Dopis 17-V-1937. In: Camino, kriticko-historické vydání, komentář k č. 268.

[5] Svatý Josemaría, Dopis 15-VI-1937. In: tamtéž.

[6] Svatý Josemaría, Cesta, b. 268. Původní poznámka je z 28. prosince 1931.

[7] Svatý František z Assisi, Píseň tvorstva.

[8] Benedikt XVI., Homilie 15-IV-2007.

[9] František, ap. exh. Evangelii gaudium, 24-XI-2013, č. 4.

[10] Srov. Cesta, kriticko-historické vydání, komentář k b. 267 a 268.

[11] Cesta, b. 873. Původní poznámka je z 23. prosince 1931.

[12] F. Ocáriz, Pastýřský list, 14–II–2017, č. 8.

[13] Cesta, b. 894. Text vychází také z poznámky z 23. prosince 1931.

[14] Svatý Josemaría, Boží přátelé, č. 146.

[15] Santa Teresa de Calcuta, El amor más grande, Urano, Barcelona 1997, s. 51.

[16] Svatý růženec, s. 17. Text patří k původnímu rukopisu, který svatý Josemaría napsal „bez přerušení“ během novény k Neposkvrněnému početí Panny Marie v roce 1931; srov. kriticko-historické vydání, faksimile a fotografie, č. 4.

[17] Srov. např. František, Evangelii gaudium, č. 13; Homilie 18–VI–2017; Homilie 12–XII–2017.

[18] Svatý Josemaría, „En las manos de Dios“ (2–X–1971), En diálogo con el Señor, *kriticko-historické vydání*, Rialp, 2017, s. 307.

pdf | dokument generován automaticky
z <https://dev.opusdei.org/cs-cz/article/dekuj-mu-za-vse-protoze-vsechno-je-dobre/> (05.08.2025)